

İlköğretim 6-8. Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitaplarındaki Yazma Yöntemleri Üzerine Bir İnceleme

(MEB. Yayınları Örneği)

Dr. Mehmet TEMİZKAN

Mustafa Kemal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

temizkan.mehmet@hotmail.com

Özet

Bu araştırmanın amacı ilköğretim 6-8. sınıf Türkçe öğretmen kılavuz kitaplarındaki yazma yöntemlerini çeşitli açılardan incelemektir. Çalışma genel tarama modelinde betimsel bir nitelik taşımaktadır. Çalışmanın evrenini 6-8. sınıf Türkçe öğretmen kılavuz kitapları, örneklemini ise Milli Eğitim Bakanlığı'na ait 6-8. Sınıf Türkçe öğretmen kılavuz kitapları oluşturmaktadır. Araştırmada yazma yöntemleri ile öğretmen kılavuz kitaplarındaki metin türleri arasında; yazma yöntemleri ile yazma etkinlikleri arasında ve yazma yöntemleri ile sınıf düzeyleri arasında bir ilişkinin olup olmadığı değerlendirilmiştir. Sonuç olarak öğretmen kılavuz kitaplarında bulunan yazma yöntemleri ile metin türleri arasında bir uyumun olduğu görülmüştür. Ayrıca yazma yöntemleri ile bu yöntemlere yönelik geliştirilen yazma etkinlikleri arasında mantıklı bağlar bulunmaktadır. Sınıf düzeyleri açısından bakıldığında ise yazma yöntemleri, öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun bir diziliş göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Yazma yöntemleri, öğretmen kılavuz kitapları, Türkçe dersi.*

A STUDY OF WRITING METHODS IN PRIMARY 6-8. CLASS TURKISH TEACHERS GUIDE BOOKS

Abstract

The purpose of this study to examine various aspects of writing methods in 6-8 in Turkish class teacher guide books. The study is a descriptive attribute in general survey model. The population of study is teacher guidebooks 6-8. The sample of study is Turkish teacher guidebooks 6-8 grade of Ministry of National Education publication. In this study are

evaluated whether there is a relationship between the writing methods and text genres; writing methods and writing activities, and writing methods and grade levels. As a result, there is a harmony between writing methods and text types in teacher guide books. In addition there are logical links between writing methods and writing activities. In terms of grade level there is an arrangement between writing methods and students' development level.

Key Words: *Writing methods, teacher guide books, Turkish course.*

Giriş

İlköğretim okullarında eğitimi ve öğretimi yaptırılan Türkçe dersleriyle ulaşılmak istenen amaçlardan birisi öğrencilerin bilgilerini, duygularını, düşüncelerini, hayallerini, isteklerini ve tasarımlarını açık, anlaşılabilir ve etkileyici bir şekilde anlatmalarını sağlamaktır. Anlatımın sözlü ve yazılı olmak üzere başlıca iki yolu bulunmaktadır. Eğitim öğretim süreci içerisinde sözlü ve yazılı anlatım şeklinde tasarlanan bu iki temel anlatma becerisinin öğrencilere kazandırılması için etkinlikler yaptırılır. Bunlardan kendini yazılı olarak anlatma becerisi, sözlü anlatıma göre daha zor ve daha uzun bir zamanda geliştirilebilen bir beceridir. Bu nedenle yazma çalışmalarının ön hazırlık aşamasından düzeltme ve değerlendirme aşamasına kadar titizlikle ve öğretmen öğrenci etkileşiminin sürekli ön planda tutularak sürdürülmesi gerekir.

Günümüze kadar uygulanan Türkçe eğitimi ve öğretimi programlarından özellikle 1981 Türkçe Eğitimi Programı ile 2005 Türkçe Dersi Öğretim Programında diğer dil becerilerinde olduğu gibi yazma becerisinin geliştirilmesinde de farklı yaklaşımların uygulandığı göze çarpar. Bunlardan 1981 Türkçe Eğitimi Programında geleneksel öğrenme yaklaşımlarından öğretmen merkezli öğretim modeli hâkimdir. Bu model, öğrenmeyi etki-tepki etkileşimi sonucunda oluşan ve kalıcı izli davranış değişikliği şeklinde tanımlayan davranışçı yaklaşıma göre düzenlenmiştir. Buna göre öğrenme dış etkenler aracılığıyla gerçekleşmekte, öğretmen konuları hazırlayarak sınıfta öğrencilere sunmakta, öğrenciler de bu bilgileri pasif bir şekilde almaya çalışmaktadır. Bu yaklaşımda eğitim-öğretim faaliyetlerini çoğunlukla öğretmen yönlendirir ve kontrol eder. Öğrenci alıcı, öğretmen ise bilgiyi aktaran konumundadır. Bu nedenle öğrenciler öğretmenin düşüncelerini ve bilgilerini almaya çalışırlar. Bu modelde öğrenciler duyduklarını ve okuduklarını öğrendikleri için öğrenme daha çok öğretmenlerin konuyu iyi anlatmalarına ve öğrencilerin öğretilenleri tekrar

etmelerine bağlıdır (Çınar, Teyfur ve Teyfur, 2006: 50). Buna göre davranışçı yaklaşımla sürdürülen öğretmen merkezli modelde öğrenmenin iki önemli anahtarı tekrar ve pekiştirme.

1981 Türkçe Eğitimi Programı'nda davranışçı yaklaşıma uygun olarak yazma öğretiminin geleneksel yollarla gerçekleştirilmesi planlanmıştır. Geleneksel yazma yönteminde öğretmen ön plandadır. Yazılması gereken konuyu öğretmen sınıfa getirir. Konular arasında öğrencilerin yaratıcılıklarını ve bireysel farklılıklarını ifade etmelerine pek katkı sağlamayan atasözleri, özdeyişler ve kalıp ifadelerin açıklanması gibi konular büyük bir yer tutar. Öğrenmeyi etki tepki etkileşimine göre yorumlayan davranışçı yaklaşıma göre öğrenciye yazması için bir konunun verilmesi etki; öğrencinin o konuda bir yazı yazması ise tepki anlamına gelir. Bu yaklaşımda önemli olan öğrencinin bir yazı yani ürün ortaya koymasındır. Öğrencinin bu yazılı ürünü hangi aşamalardan geçerek ortaya koyduğu üzerinde durulmaz. Değerlendirme de yazının daha çok sayfa yapısı, noktalama işaretleri, imla kuralları gibi dış özellikleri ölçüt alınarak yapılır. Geleneksel yöntemle yürütülen yazılı anlatım uygulamaları çeşitli açılardan eleştirilmektedir. Karatay'a (2011, 22) göre geleneksel yazma çalışmalarının sonucu olarak ilköğretimden yükseköğretime kadar her seviyedeki öğrencilerin yazılı anlatım çalışmalarında birçok yanlış uygulamaya rastlanmaktadır. Eyüp'e (2008: 94) göre öğrencilere yazmaları için genellikle atasözü veya özdeyişler verilen; onlara istedikleri bir konuda yazmaları için bir fırsat tanınmayan geleneksel yazma yönteminde öğretmenin yazmaya karşı ilgi uyandırması kolay değildir.

2005 Türkçe Dersi (6-8. Sınıflar) Öğretim Programı ve Yazılı Anlatım

2005 Türkçe Dersi (6-8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda temel olarak yapılandırmacı yaklaşım benimsenmekle birlikte çoklu zekâ kuramı ve öğrenci merkezli öğrenme gibi çeşitli eğitim yaklaşımlarından yararlanılmıştır. Yapılandırmacı yaklaşıma göre öğrenme bilgilerin yapılandırılmasıyla ilgilidir. Bilginin yapılandırılması ise zihne gelen yeni bilginin daha önce edinilmiş olan bilgilerle karşılaştırılması, bunlarla ilişkilendirilmesi ve ortaya yeni bir bilginin çıkmasıyla gerçekleşmektedir. Buna göre yapılandırmacı yaklaşımın getirdiği yenilik bireyin davranışlarının değil zihninin yani beyninin değiştirilmesini kapsamaktadır. Davranışçı yaklaşımda olduğu gibi öğretmen merkezli değil, öğrenci merkezli bir eğitim anlayışı hâkimdir. Öğretmen bilgiyi elde etme yollarını gösteren, öğrencinin keşfedici ve yaratıcı gücünü harekete geçiren bir rehber konumundadır. Öğrenmeyi sağlayacak olan asıl kişi öğrencinin kendisidir. Öğretmen ön bilgilerin harekete geçirilmesi, yeni bilgilerin anlaşılması,

bilginin yapılandırılması, bilginin uygulanması ve son olarak da bilginin değerlendirilmesi aşamalarının eksiksiz bir şekilde yerine getirilmesine dikkat etmelidir. Ancak bu şekilde kalıcı ve etkili bir öğrenme gerçekleşebilir (Dağ, 2007: 96).

Öğrencilerin Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim, problem çözme, araştırma, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik, karar verme, metinler arası okuma, kişisel ve sosyal değerlere önem verme gibi temel becerileri edinmelerinin amaçlandığı bu programda kendini yazılı olarak ifade etme becerisi önemli bir yer tutmaktadır.

Yapılandırmacı yaklaşımın temel alındığı 2005 Türkçe Dersi (6-8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda yazma becerisinin yazma öncesinden başlayarak yazma sonrasında kadar belli aşamalarda gerçekleştiği görülmektedir. Davranışçı yaklaşımın ürün odaklı yazma eğitiminin tersine bu yaklaşım süreç odaklı yazma eğitimini beraberinde getirmektedir. Buna göre yazma ön hazırlık, taslak çıkarma, yazıya aktarma, düzeltme ve değerlendirme, yayınlama gibi bazı temel aşamalarda gerçekleşmektedir. Yazma sonrasında ortaya konulan üründen çok, o ürünün hangi aşamalardan geçilerek yazıldığı, hangi aşamalarda ne gibi sorunlar yaşandığı, bu sorunların giderilmesi amacıyla hangi çözüm önerilerinin geliştirildiği gibi konular üzerinde durulur.

2005 Türkçe Dersi (6-8. Sınıflar) Öğretim Programı'na göre yazılı anlatım, bireyin kendini doğru ve amacına uygun olarak ifade etmesinde ve iletişim kurmasında en etkili araçlardan biridir. Yazma becerisinin geliştirilmesiyle; öğrencilerin duygu, düşünce, hayal, tasarı ve izlenimlerini dilin imkânlarından yararlanarak ve yazılı anlatım kurallarına uygun şekilde anlatmaları, yazmayı kendini ifade etmede bir alışkanlığa dönüştürmeleri ve yazma yeteneği olanların bu becerilerini geliştirmeleri amaçlanmaktadır. Programın yazma becerisine yönelik ilk yönlendirmeleri "Genel Amaçlar" başlığı altında yer almaktadır. Buna göre program öğrencilerin duygu, düşünce ve hayallerini sözlü ve yazılı olarak etkili ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri ile Türkçeyi, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarını sağlamaya çalışmaktadır (MEB. 2005: 7)

Programda temel dil becerilerinin hangi oranlarda olması gerektiğine ilişkin sayısal ifadeler bulunmaktadır. Buna göre yazma becerisi programda okuma becerisinden sonra % 20 oranında bir yere sahiptir. Bu oranları aşağıdaki tabloda görülmektedir (MEB. 2005: 10):

İlköğretim Türkçe Dersi (6-8. Sınıflar) Öğretim Programı Temel Dil Becerileri Oranları

Temel Dil Becerileri	Oran (%)
Dinleme/İzleme	15
Konuşma	20
Okuma	30
Yazma	20

2005 Türkçe Dersi (6-8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda yazma becerisinin geliştirilmesine yönelik bazı açıklamalar da yapılmaktadır. Buna göre yazma becerisinin bilgi, birikim ve dili etkili kullanmayı gerektirdiği göz önüne alınarak bu sürecin dinleme/izleme, konuşma, okuma ve dil bilgisi etkinlikleriyle de desteklenmesi gerekmektedir. Hikâye, roman, şiir gibi türlerde ürün vermek, bireysel yetenek ve yaratıcılık gerektirse de öğrencilerin duygu, düşünce, hayal ve izlenimlerini doğru, açık, anlaşılır ve yazma kurallarına uygun şekilde anlatmaları yazma tekniğine uygun bilgi ve beceriler kazandırılarak sağlanabilir. Ayrıca yazma eğitiminde değerlendirme süreci de çok önem taşımaktadır. Yazma çalışmalarının istenen amaçlara ulaşabilmesi, yapılan etkinliklerin değerlendirilmesiyle mümkündür. Programda, öğrencinin kendi yazdıklarını değerlendirme ölçütlerine yer verilerek yalnızca öğretmenin değil, öğrencinin kendisinin ve arkadaşlarının da bu sürece katılması amaçlanmıştır. Bu tutum öğrencilerin eleştirme, değerlendirme ve yorumlama becerilerinin geliştirilmesine de yardımcı olacaktır (MEB. 2005: 10).

Programda yazma becerisinin geliştirilmesine yönelik öğrencilerin yatay olarak 6. 7. ve 8. Sınıf düzeylerinin her birinin sonunda, dikey olarak 8. Sınıf sonunda edinmeleri gereken kazanımlar bulunmaktadır. Bu kazanımlar olarak yazma kurallarını uygulama, planlı yazma, farklı türlerde metinler yazma, kendi yazdıklarını değerlendirme, kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma, yazım ve noktalama kurallarını kavrama ve uygulama" başlıkları altında yer almaktadır.

1981 Türkçe Eğitimi Programı'ndan farklı olarak 2005 Türkçe Dersi (6-8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda diğer dil becerilerinde olduğu gibi yazma becerisine de yönelik yöntemlere yer verilmiştir. Bu yöntemlerin amacı genel olarak öğrencilerin hangi alanlarda ve

türlerde yazma yeteneklerinin olduğunu belirlemek ve onları uygun yazma yöntem ve türlerine yönlendirmektir. Programda yazmaya yönelik önerilen yöntemler ve bu yöntemlerin amaçları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir (MEB. 2005: 66-68):

2005 Türkçe Dersi (6-8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda Yer Alan Yazma Yöntemleri

Yazma Yöntemi	Amaç
Not Alma	Öğrencilerin okunan veya dinlenenlerin önemli noktalarını seçebilmesini, bilgi ve düşüncelerini sınıflandırabilmesini ve sistemli çalışma becerisini kazanmalarını sağlayarak zaman kaybını önlemek
Özet Çıkarma	Öğrencilerin okuduklarını, dinlediklerini/izlediklerini anlamalarını ve anladıklarını, konunun/metnin bağlamına uygun olarak anlatma becerilerini geliştirmek
Boşluk Doldurma	Öğrencilerin anladıklarını kısa ve öz bir şekilde anlatma becerilerini geliştirmek, onlara bilinçli ve düzenli çalışma alışkanlığı kazandırmak
Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Yazma	Öğrencilerin öğrendikleri kelime, kavram, atasözü ve deyimleri anlatımlarında kullanmalarını sağlayarak kalıcı kılmak ve böylece söz varlıklarını zenginleştirmek
Serbest Yazma	Öğrencilerin herhangi bir konudaki duygu, düşünce ve hayallerini yazmalarını sağlayarak ifade güçlerini ve yazılı anlatım yeteneklerini geliştirmek
Kontrollü Yazma	Kelimelerin, cümle yapıları ve ifade kalıplarının Türkçenin kurallarına uygun şekilde yazılmasını sağlamak
Güdümlü Yazma	Öğrencilerin bir konu hakkındaki bilgilerini, duygularını ve düşüncelerini etkili bir şekilde anlatma becerilerini geliştirmek
Yaratıcı Yazma	Öğrencilerin yazma yeteneklerini ve yaratıcılıklarını geliştirmek
Metin Tamamlama	Öğrencilerin okuduklarından hareketle duygu, düşünce ve hayal dünyalarını zenginleştirmek, onları etkin duruma getirerek yorum yapma ve fikir yürütme becerilerini geliştirmek
Tahminde Bulunma	Öğrencilerin okuduklarından hareketle duygu, düşünce ve hayal dünyalarını zenginleştirmek, onları etkin duruma getirerek yorum yapma ve fikir yürütme becerilerini geliştirmek
Bir Metni Kendi Kelimeleriyle Yeniden Oluşturma	Öğrencilerin kendilerine özgü ifade şekillerini ve üslûplarını geliştirmek
Bir Metinden Hareketle Yeni Bir Metin Oluşturma	Öğrencilerin hangi türde yazmaya yatkın olduklarını belirleyerek yaratıcılıklarını o yönde geliştirmek
Duyulardan Hareketle Yazma	Öğrencilerin algılama güçlerini ve dikkatlerini geliştirmek
Grup Olarak Yazma	Öğrencilerin çevreleriyle iletişim kurmalarını, iş birliği yapmalarını ve birbirleriyle etkileşimde bulunarak grup bilinci kazanmalarını sağlamak, böylece kişisel gelişimlerine yardımcı olmak
Eleştirel Yazma	Öğrencilerin olay ve durumlara tarafsız bakma, yorum yapma, fikir ve çözüm üretme becerilerini geliştirmek

2005 eğitim-öğretim yılında değiştirilen ilköğretim müfredatlarıyla birlikte ders kitaplarında da bir değişikliğe gidilmiştir. Bu tarihten itibaren Türkçe ders kitabı, öğretmen kılavuz kitabı ve öğrenci çalışma kitabı olmak üzere üçlü kitap seti okutulmaya başlanmıştır. Bunlardan ders kitabında okuma metinleri, öğrenci çalışma kitaplarında kazanımlara yönelik etkinlikler bulunmaktadır. Öğretmen kılavuz kitabında ise öğretmenin Türkçe dersini işlerken nasıl bir yol takip etmesi gerektiğine ilişkin yönlendirmelerden oluşan ders işleme süreci yer

almaktadır. Öğretmen kılavuz kitaplarındaki bu ders işleme sürecinde yazma yöntemlerine de yer verilmektedir. Bu çalışmada 2005 yılından itibaren okutulmaya başlanan Türkçe öğretmen kılavuz kitaplarındaki yazma yöntemleri incelenmektedir. Buradan yola çıkarak çalışmanın problem cümlesi şöyle ifade edilebilir: 2005 yılından itibaren okutulmaya başlanan Türkçe öğretmen kılavuz kitaplarındaki yazma yöntemlerinin metin türlerine göre, geliştirilen etkinliklere göre ve sınıf düzeylerine göre dağılımı nasıldır?

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın genel amacı 2005 yılından itibaren değişen ve ilköğretim okullarında okutulmaya başlanan 6,7, ve 8. Sınıf Türkçe öğretmen kılavuz kitaplarındaki yazma yöntemlerini çeşitli yönlerden değerlendirmektir.

Alt Amaçlar

Araştırmanın genel amacına bağlı olarak aşağıdaki sorulara da yanıt aranmaktadır.

a) Türkçe öğretmen kılavuz kitaplarındaki yazma yöntemleri ile metin türleri arasında bir bağlantı bulunmakta mıdır?

b) Türkçe öğretmen kılavuz kitaplarındaki yazma yöntemleri ile bu yöntemlere yönelik geliştirilen yazma etkinlikleri arasında bir bağlantı bulunmakta mıdır?

c) Türkçe öğretmen kılavuz kitaplarındaki yazma yöntemleri ile sınıf düzeyleri arasında bir bağlantı bulunmakta mıdır?

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren, örneklem, veri toplama teknikleri ve verilerin analizi gibi başlıklara ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Araştırmanın Modeli

Araştırma nitel veri toplama tekniklerinden yararlanılarak gerçekleştirilen tarama modelinde betimsel bir çalışmadır (Karasar, 2009: 81). Araştırmada Türkçe öğretmen kılavuz kitaplarındaki yazma yöntemlerinin çeşitli yönlerden incelenmesine çalışılmıştır.

Evren

Türkçe öğretmen kılavuz kitaplarındaki yazma yöntemlerinin incelenmesine yönelik bu araştırmanın evreni Türkçe dersine yönelik hazırlanan 6, 7 ve 8. Sınıf öğretmen kılavuz kitaplarıdır.

Örneklem

Araştırmada Milli Eğitim Bakanlığı yayınlarına ait 6, 7, 8. Sınıf Türkçe öğretmen kılavuz kitapları örneklem olarak belirlenmiştir.

Veri Toplama Teknikleri ve Verilerin Analizi

Çalışmada verilerin analiz edilmesi amacıyla nitel veri analizi tekniklerinden doküman incelemesine başvurulmuştur. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Rummel, 1968: 80; Karasar, 2009: 183). Dokümanlar, nitel araştırmalarda etkili bir şekilde kullanılması gereken önemli bilgi kaynaklarıdır. Bu tür araştırmalarda, araştırmacı, ihtiyacı olan veriyi, gözlem veya görüşme yapmaya gerek kalmadan elde edebilir. Araştırmada öncelikle veri toplamak için örneklem olarak seçilen Milli Eğitim Bakanlığı yayınlarına ait öğretmen kılavuz kitaplarına ulaşılmıştır. Bu kitaplarda bulunan yazma yöntemleri incelenirken öncelikle temalara göre hareket edilmiştir. Yazma yöntemlerine ilişkin veriler toplanırken “ilgili tema, o temada bulunan metinlerin başlıkları, metnin türü, sınıf içinde uygulanması için önerilen yazma yöntemi ve bu yazma yöntemine yönelik geliştirilen etkinlik” şeklinde bir sıralama takip edilmiştir. Bu sıralamaya göre elde edilen veriler fişlenmiş ve sınıflandırılmıştır.

Araştırma sürecinde elde edilen veriler şu başlıklara göre analiz edilmiştir:

I- İlgili sınıf düzeyi için hazırlanmış öğretmen kılavuz kitabındaki;

a) Temalar, metinler, metin türü ve yazma yöntemi.

b) Yazma yöntemi ve bu yönteme yönelik geliştirilen yazma etkinliği.

II- Yazma yöntemlerinin 6,7,8. Sınıf düzeylerine göre kullanım sıklıkları.

Bulgular

1. MEB. Yayınları 6. Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitabında Kullanılan Yazma Yöntemleri

Tablo 1. MEB. Yayınları 6. Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitabında Kullanılan Yazma Yöntemleri

Tema	Metnin Adı	Metnin Türü	Yazma Yöntemi
Okuma Kültürü	Çocuk Kitaplığında Sabah Tartışması	Hikâye	Güdümlü Yazma
	Okuma Üstüne	Deneme	Yaratıcı Yazma
	En İyi Arkadaş	Tiyatro	Boşluk Doldurma
	Kitap Kuşum Uçuverdi	Hikâye	Kontrollü Yazma
Atatürkçülük	Atatürk ve Onun Büyük Eseri	Biyografi	Bir Metinden Hareketle Yeni Bir Metin Oluşturma
	Son Mektup	Şiir	Yaratıcı Yazma
	Atatürk'ten Anılar	Anı	Özet Çıkarma Yöntemi
	Atatürk ve Müzik Devrimi	Deneme	Not Alarak Yazma
	Kadının Sosyal ve Siyasi Haklarını Kazanması	Deneme	Kontrollü Yazma
	Atatürk ve Tarihimiz	Tiyatro	Güdümlü Yazma
Duyular ve Hayaller	Ömür Boyu Mutluluk	Hikâye	Kontrollü Yazma
	Meşe ile Saz	Fabl	Metin Tamamlama
	Çocuk ve Resim	Şiir	Duyulardan Hareketle Yazma
	Bir Masal Ülkesinde Anadolu	Masal	Yaratıcı Yazma
Sevgi	Bir Mektup	Mektup	Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Yazma
	İstanbul Liseli Küçük Hasan	Hikâye	Güdümlü Yazma
	Bayrak	Şiir	Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Yazma
	Eskici	Hikâye	Eleştirel Yazma
Zaman ve Mekân	Beypazarı	Gezi Yazısı	Güdümlü Yazma
	Bir Göl Nasıl Bin Göl Oldu?	Efsane	Metin Tamamlama
	Anadolu'da Bahar	Şiir	Güdümlü Yazma
	Zamanı Kazanmak veya Kaybetmek	Deneme	Bir Metni Kendi Kelimeleriyle Yeniden Oluşturma
Doğa ve Evren	Mavisini Yitirmiş Yaşamak	Deneme	Duyulardan Hareketle Yazma
	Kırkikindiler	Gezi Yazısı	Kontrollü Yazma
	Orman Küstü Bize	Deneme	Duyulardan Hareketle Yazma
	Cennet Göller Tek Tek Yok Oluyor	Haber	Güdümlü Yazma

Tablo 1’de MEB. Yayınlarının 6.sınıf Türkçe dersi öğretmen kılavuz kitabında kullanılan yazma yöntemleri tema, metin ve metin türü esas alınarak verilmektedir.

Buna göre kitapta yer alan ilk tema “Okuma Kültürü” dür. Hikâye türündeki “Çocuk Kitaplığında Sabah Tartışması” adlı metinde güdümlü yazma; deneme türündeki “Okuma Üstüne” adlı metinde yaratıcı yazma; tiyatro türündeki “En İyi Arkadaş” adlı metinde boşluk doldurma; hikâye türündeki “Kitap Kuşum Uçuverdi” adlı metinde kontrollü yazma yöntemleri kullanılmıştır.

Atatürkçülük temasında toplam 6 metin bulunmaktadır. Bunlardan biyografi türündeki “Atatürk ve Onun Büyük Eseri” adlı metinde bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma; şiir türündeki “Son Mektup” adlı metinde yaratıcı yazma; anı türündeki “Atatürk’ten Anılar” adlı metinde özet çıkarma; deneme türündeki “Atatürk ve Müzik Devrimi” adlı metinde not olarak yazma; deneme türündeki “Kadının Sosyal ve Siyasi Haklarını Kazanması” adlı metinde kontrollü yazma; tiyatro türündeki “Atatürk ve Tarihimiz” adlı metinde güdümlü yazma yöntemleri kullanılmıştır.

Duygular ve Hayaller temasında yer alan hikâye türündeki “Ömür Boyu Mutluluk” adlı metinde kontrollü yazma; fabl türündeki “Meşe ile Saz” adlı metinde metin tamamlama; şiir türündeki “Çocuk ve Resim” adlı metinde duyulardan hareketle yazma; masal türündeki “Bir Masal Ülkesinde Anadolu” adlı metinde yaratıcı yazma yöntemleri kullanılmıştır.

Sevgi temasında yer alan metinler ve kullanılan yazma yöntemlerine bakıldığında mektup türündeki “Bir Mektup” adlı metinde kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma; hikâye türündeki “İstanbul Liseli Küçük Hasan” adlı metinde güdümlü yazma; şiir türündeki “Bayrak” adlı metinde kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma; hikâye türündeki “Eskici” adlı metinde eleştirel yazma yöntemlerinin kullanıldığı görülmektedir.

Zaman ve Mekân temasında toplam 4 metin bulunmaktadır. Bunlardan gezi yazısı türündeki “Beypazarı” adlı metinde güdümlü yazma; efsane türündeki “Bir Göl Nasıl Bin Göl Oldu?” adlı metinde metin tamamlama; şiir türündeki “Anadolu’da Bahar” adlı metinde güdümlü yazma; deneme türündeki “Zamanı Kazanmak veya Kaybetmek” adlı metinde bir metni kendi kelimeleriyle yeniden oluşturma yöntemleri kullanılmaktadır.

Doğa ve Evren temasında yer alan deneme türündeki “Mavisini Yitirmiş Yaşamak” adlı metinde duyulardan hareketle yazma; gezi yazısı türündeki “Kırkikindiler” adlı metinde kontrollü yazma; deneme türündeki “Orman Küstü Bize” adlı metinde duyulardan hareketle yazma; haber türündeki “Cennet Göller Tek Tek Yok Oluyor” adlı metinde güdümlü yazma yöntemleri kullanılmıştır.

MEB. Yayınları 6. Sınıf Türkçe ders kitabında 6 deneme metni kullanılmıştır. Deneme türündeki bu metinlerde yaratıcı yazma, not olarak yazma, kontrollü yazma, bir metni kendi kelimeleriyle yeniden oluşturma, duyulardan hareketle yazma, duyulardan hareketle yazma yöntemlerine başvurulmuştur. Kullanılan 5 hikâye metninde ise sırasıyla güdümlü yazma,

kontrollü yazma, kontrollü yazma, güdümlü yazma ve eleştirel yazma yöntemlerine yer verilmiştir. Şiir metinlerinde yaratıcı yazma, duyulardan hareketle yazma, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma, güdümlü yazma yöntemleri kullanılmıştır. Tiyatro metinlerinde boşluk doldurma ve güdümlü yazma; gezi yazısı metinlerinde güdümlü yazma ve duyulardan hareketle yazma yöntemlerine yer verilmiştir. Diğer türlerden anıda özet çıkarma, fablada metin tamamlama, masalda yaratıcı yazma, efsanede metin tamamlama; haberde güdümlü yazma, mektupta kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma, biyografide bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma yöntemleri kullanılmıştır.

2. MEB. Yayınları 7. Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitabında Kullanılan Yazma Yöntemleri

Tablo 2. MEB. Yayınları 7. Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitabında Kullanılan Yazma Yöntemleri

Tema	Metnin Adı	Metnin Türü	Yazma Yöntemi
İletişim	Tatlı Dil	Söyleşi	Güdümlü Yazma
	Yolcu Konmaz Oteli	Tiyatro	Grup Olarak Yazma
	Bülbül ile Bağcı	Masal	Duyulardan Hareketle Yazma
	Bir İletişim Biçimi Olarak Karikatür	Deneme	Duyulardan Hareketle Yazma
Atatürkçülük	Atatürk	Şiir	Bir Metinden Hareketle Yeni Bir Metin Oluşturma
	Atatürk ve Sanat	Deneme	Kontrollü Yazma
	Millî Kültür	Makale	Metin Tamamlama
	Atatürk ve Türk Tiyatrosu	Anı	Bir Metni Kendi Kelimeleriyle Yeniden Oluşturma
	Türk Dili	Makale	Güdümlü Yazma
Kavramlar ve Çağrışımlar	Bilmece	Tiyatro	Bir Metinden Hareketle Yeni Bir Metin Oluşturma
	Bakardım Güneş Avuçlarımda	Şiir	Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Yazma
	Hayata Açılan Kapılar	Deneme	Yaratıcı Yazma
	İyimserlik Kötümserlik	Söyleşi	Güdümlü Yazma

Milli Kültür	Anadolu'nun Cirit Oyunları	Söyleşi	Güdümlü Yazma
	Miras Keçe	Hikâye	Bir Metinden Hareketle Yeni Bir Metin Oluşturma
	Türk Büyükleri	Hikâye	Güdümlü Yazma
	Bozkırın Tezenesi	Biyografi	Bir Metni Kendi Kelimeleriyle Yeniden Oluşturma
Doğa ve Evren	Susayan Konya	Gezi yazısı	Metin Tamamlama
	Deniz Hasreti	Şiir	Yaratıcı Yazma
	Yeşil Gözlü Kardan Adam	Hikâye	Bir Metni Kendi Kelimeleriyle Yeniden Oluşturma
	Son Kuşlar	Hikâye	Bir Metinden Hareketle Yeni Bir Metin Oluşturma
Toplum Hayatı	Komşusuzluk	Söyleşi	Metin Tamamlama
	Emine Teyzenin Çilek Reçeli	Hikâye	Duyulardan Hareketle Yazma
	M. Kemal'in Kağnısı	Şiir	Bir Metinden Hareketle Yeni Bir Metin Oluşturma
	Anadolu'da Konukseverlik	Deneme	Güdümlü Yazma

Tablo 2'de MEB. Yayınlarının 7.sınıf Türkçe dersi öğretmen kılavuz kitabında kullanılan yazma yöntemleri tema, metin ve metin türü esas alınarak verilmektedir.

Buna göre kitapta yer alan ilk tema “İletişim” dir. Söyleşi türündeki “Tatlı Dil” adlı metinde güdümlü yazma; tiyatro türündeki “Yolcu Konmaz Oteli” adlı metinde grup olarak yazma; masal türündeki “Bülbül ile Bağcı” adlı metinde duyulardan hareketle yazma; deneme türündeki “Bir İletişim Biçimi Olarak Karikatür” adlı metinde duyulardan hareketle yazma yöntemleri kullanılmıştır.

Atatürkçülük temasında toplam 5 metin bulunmaktadır. Bunlardan şiir türündeki “Atatürk” adlı metinde bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma; deneme türündeki “Atatürk ve Sanat” adlı metinde kontrollü yazma; makale türündeki “Milli Kültür” adlı metinde metin tamamlama; anı türündeki “Atatürk ve Türk Tiyatrosu” adlı metinde bir metni kendi kelimeleriyle yeniden oluşturma; makale türündeki “Türk Dili” adlı metinde güdümlü yazma yöntemleri kullanılmıştır.

Kavramlar ve Çağrışımlar temasında yer alan tiyatro türündeki “Bilmece” adlı metinde bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma; şiir türündeki “Bakardım Güneş Avuçlarımda” adlı metinde kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma; deneme türündeki “Hayata Açılan Kapılar” adlı metinde yaratıcı yazma; söyleşi türündeki “İyimserlik kötümserlik” adlı metinde güdümlü yazma yöntemleri kullanılmıştır.

Milli Kültür temasında yer alan metinler ve kullanılan yazma yöntemlerine bakıldığında söyleşi türündeki “Anadolu’nun Cirit Oyunları” adlı metinde güdümlü yazma; hikâye türündeki “Miras Keçe” adlı metinde bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma; hikâye türündeki “Türk Büyükleri” adlı metinde güdümlü yazma; biyografi türündeki “Bozkırın Tezenesi” adlı metinde bir metni kendi kelimeleriyle yeniden oluşturma yöntemlerinin kullanıldığı görülmektedir.

Doğa ve Evren temasında yer alan gezi yazısı türündeki “Susayan Konya” adlı metinde metin tamamlama; şiir türündeki “Deniz Hasreti” adlı metinde yaratıcı yazma; hikâye türündeki “Yeşil Gözlü Kardan Adam” adlı metinde bir metni kendi kelimeleriyle yeniden oluşturma; hikâye türündeki “Son Kuşlar” adlı metinde bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma yöntemleri kullanılmaktadır.

Toplum Hayatı temasında yer alan söyleşi türündeki “Komşusuzluk” adlı metinde metin tamamlama; hikâye türündeki “Emine Teyzenin Çilek Reçeli” adlı metinde duyulardan hareketle yazma; şiir türündeki “Mustafa Kemal’in Kağnısı” adlı metinde bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma; deneme türündeki “Anadolu’da Konukseverlik” adlı metinde güdümlü yazma yöntemleri kullanılmıştır.

MEB. Yayınları 7. Sınıf Türkçe ders kitabında 5 hikâye metni kullanılmıştır. Hikâye türündeki bu metinlerde bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma, güdümlü yazma, bir metni kendi kelimeleriyle yeniden oluşturma, bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma, duyulardan hareketle yazma yöntemlerine başvurulmuştur. Kullanılan 4 deneme metninde ise sırasıyla duyulardan hareketle yazma, kontrollü yazma, yaratıcı yazma, güdümlü yazma yöntemlerine yer verilmiştir. Şiir metinlerinde bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma ve yaratıcı yazma yöntemleri kullanılmıştır. Söyleşi türü metinlerde sırasıyla güdümlü yazma, güdümlü yazma, güdümlü yazma, metin tamamlama; tiyatro metinlerinde grup olarak yazma, bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma; makale metinlerinde metin tamamlama, güdümlü yazma

yöntemlerine başvurulmuştur. Bunların dışında masal metninde duyulardan hareketle yazma, anı metninde bir metni kendi kelimeleriyle yeniden oluşturma; biyografi metninde bir metni kendi kelimeleriyle yeniden oluşturma; gezi yazısı metninde metin tamamlama yöntemleri kullanılmıştır.

3. MEB. Yayınları 8. Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitabında Kullanılan Yazma Yöntemleri

Tablo 3. MEB. Yayınları 8. Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitabındaki Yazma Yöntemleri

Tema	Metin	Metnin Türü	Yazma Yöntemi
İletişim	Kız Kalesi	Efsane	Kontrollü Yazma
	Geçmiş Zaman Şiirleri	Şiir	Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Yazma
	Verilen Sözü Tutmak ve Vaktinde İş Yapmak	Konferans	Bir Metinden Hareketle Yeni Bir Metin Oluşturma
	Eski Ankara Evleri	Gezi yazısı	Özet Çıkarma
Atatürkçülük	Atatürk'ten Anılar	Anı	Güdümlü Yazma
	Onuncu Yıl Nutku	Söylev	Bir Metinden Hareketle Yeni Bir Metin Oluşturma
	Dil Devrimi	Makale	Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Yazma
	Atatürk ve Bilim	Makale	Kontrollü Yazma
	Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi	Söylev	Güdümlü Yazma
Millî Kültür	İhtiyar Çilingir	Hikâye	Yaratıcı Yazma
	Gönül Mimarlarımız	Biyografi	Metin Tamamlama
	Türküler Dolusu	Şiir	Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Yazma
	Nevruz ve Birlik	Fıkra (düş. Yazısı)	Duyulardan Hareketle Yazma
Toplum Hayatı	Ergenekon Destanı	Destan	Bir Metinden Hareketle Yeni Bir Metin Oluşturma
	Çiğdem Der Ki	Hikâye	Yaratıcı Yazma
	Herkesin Dostu Anton	Hikâye	Yaratıcı Yazma
	Aşinasız	Deneme	Güdümlü Yazma
Bilim ve Teknoloji	Basından Teknoloji Haberleri	Haber	Bir Metinden Hareketle Yeni Bir Metin Oluşturma
	Ekran Efendinin Tutsakları	Söyleşi	Metin Tamamlama
	Anadolu'nun Bahtı Açık Kara Treni	Söyleşi	Güdümlü Yazma
	Bilgisayar Yalnızlığı	Deneme	Bir Metni Kendi Kelimeleriyle Yeniden Yazma
Kişisel Gelişim	Hayatta Başarının Yolları	Konferans	Eleştirel Yazma
	İki İyi İnsan	Hikâye	Metin Tamamlama
	Empati İle Yaşamak	Deneme	Yaratıcı Yazma
	Martı	Roman	Bir Metinden Hareketle Yeni Bir Metin Oluşturma

Tablo 3'te MEB. Yayınlarının 8.sınıf Türkçe dersi öğretmen kılavuz kitabında kullanılan yazma yöntemleri tema, metin ve metin türü esas alınarak verilmektedir.

Buna göre kitapta yer alan ilk tema “İletişim” dir. Efsane türündeki “Kız Kalesi” adlı metinde kontrollü yazma; şiir türündeki “Geçmiş Zaman Şiirleri” adlı metinde kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma; konferans türündeki “Verilen Sözü Tutmak ve Vaktinde İş Yapmak” adlı metinde bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma; gezi yazısı türündeki “Eski Ankara Evleri” adlı metinde özet çıkarma yöntemleri kullanılmıştır.

Atatürkçülük temasında toplam 5 metin bulunmaktadır. Bunlardan anı türündeki “Atatürk'ten Anılar” adlı metinde güdümlü yazma; söylev türündeki “Onuncu Yıl Nutku” adlı metinde bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma; makale türündeki “Dil Devrimi” adlı metinde kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma; makale türündeki “Atatürk ve Bilim” adlı metinde kontrollü yazma; söylev türündeki “Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi” adlı metinde güdümlü yazma yöntemleri kullanılmıştır.

Milli Kültür temasında yer alan hikaye türündeki “İhtiyar Çilingir” adlı metinde yaratıcı yazma; biyografi türündeki “Gönül Mimarlarımız” adlı metinde metin tamamlama; şiir türündeki “Türküler Dolusu” adlı metinde kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma; fıkra türündeki “Nevruz ve Birlik” adlı metinde duyulardan hareketle yazma yöntemleri kullanılmıştır.

Toplum Hayatı temasında yer alan metinler ve kullanılan yazma yöntemlerine bakıldığında destan türündeki “Ergenekon Destanı” adlı metinde bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma; hikâye türündeki “Çiğdem Der Ki” adlı metinde yaratıcı yazma; hikâye türündeki “Herkesin Dostu Anton” adlı metinde yaratıcı yazma; deneme türündeki “Aşinasız” adlı metinde güdümlü yazma yöntemlerinin kullanıldığı görülmektedir.

Bilim ve Teknoloji temasında yer alan haber türündeki “Basından Teknoloji Haberleri” adlı metinde bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma; söyleşi türündeki “Ekran Efendinin Tutsakları” adlı metinde metin tamamlama; söyleşi türündeki “Anadolu'nun Bahtı Açık Kara Treni” adlı metinde güdümlü yazma; deneme türündeki “Bilgisayar Yalnızlığı” adlı metinde bir metni kendi kelimeleriyle yeniden yazma yöntemleri kullanılmaktadır.

Kişisel Gelişim temasında yer alan konferans türündeki “Hayatta Başarının Yolları” adlı metinde eleştirel yazma; hikâye türündeki “İki İyi İnsan” adlı metinde metin tamamlama; deneme türündeki “Empati ile Yaşamak” adlı metinde yaratıcı yazma; roman türündeki “Martı” adlı metinde bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma yöntemleri kullanılmıştır.

MEB. Yayınları 8. Sınıf Türkçe ders kitabında en fazla hikâye türünde metin kullanılmıştır. Hikâye türündeki metinlerde sırasıyla yaratıcı yazma, yaratıcı yazma, yaratıcı yazma, metin tamamlama yöntemlerine başvurulmuştur. Deneme metinlerinde ise güdümlü yazma, bir metni kendi kelimeleriyle yeniden oluşturma, yaratıcı yazma yöntemlerine yer verilmiştir. Şiir metinlerinde sırasıyla kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma yöntemleri kullanılmıştır. Ayrıca söyleşi türü metinlerde metin tamamlama, güdümlü yazma; konferans metinlerinde bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma, eleştirel yazma; söylev metinlerinde bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma, güdümlü yazma; makale metinlerinde kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma, kontrollü yazma; efsane metninde kontrollü yazma, gezi yazısı metninde özet çıkarma, anı metninde güdümlü yazma, biyografi metninde metin tamamlama, fıkra metninde duyulardan hareketle yazma, destan metninde bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma, haber metninde bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma, roman metninde bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma yöntemleri kullanılmıştır.

4. MEB Yayınları 6, 7, 8. Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitaplarında Kullanılan Güdümlü Yazmaya Yönelik Etkinlikler

Tablo 4. Sınıf Düzeylerine Göre Düzenlenen Güdümlü Yazma Etkinlikleri

	Sınıf Düzeyi/Etkinlik		
	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf
Güdümlü Yazma	Hangi kitap kahramanı olmak istediğini anlatan bir yazı yazma	Verilen özdeyiş hakkında söyleşi yazma	Anılar üzerinde konuştuğuktan sonra bir yazı yazma
	Verilen sorulara cevap olabilecek bir deneme yazısı yazma	Yapılan araştırmanın sonuçlarını yazma	Verilen konuyu tartıştıktan sonra deneme türünde bir metin yazma
	Verilen örnekten hareketle dilekçe yazma	Sorulan sorulara verilen cevaplardan hareketle metin yazma	“Sihirli Kelime: Merhaba” başlıklı bir hikâye yazma
	Gezilen bir yerin tanıtımını verilen soruları cevaplayarak yazma	Sorulan sorulara verilen cevaplardan hareketle metin yazma	Hazırlık bölümünde derlenen türkü veya şarkılardan birine hikâye yazma
	Verilen sorulardan hareketle metin	Üzerinde konuşulan metinden	-

yazma	hareketle bir metin yazma	
Çevreden gözlemlediklerini kullanarak bir yazı yazma	Sorulara verilen cevaplardan harekete bir metin yazma	-

Tablo 4’te sınıf düzeylerine göre güdümlü yazma yöntemine yönelik düzenlenen yazma etkinlikleri bulunmaktadır. Buna göre güdümlü yazmaya yönelik 6. Sınıf düzeyinde “Hangi kitap kahramanı olmak istediğini anlatan bir yazı yazma, verilen sorulara cevap olabilecek bir deneme yazısı yazma, verilen örnekten hareketle dilekçe yazma, gezilen bir yerin tanıtımını verilen soruları cevaplayarak yazma, verilen sorulardan hareketle metin yazma, çevreden gözlemlediklerini kullanarak bir yazı yazma” etkinlikleri yer almaktadır. 7. Sınıf düzeyinde “Verilen özdeyiş hakkında söyleşi yazma, yapılan araştırmanın sonuçlarını yazma, sorulan sorulara verilen cevaplardan hareketle metin yazma, sorulan sorulara verilen cevaplardan hareketle metin yazma, üzerinde konuşulan metinden hareketle bir metin yazma, sorulara verilen cevaplardan harekete bir metin yazma” etkinlikleri geliştirilmiştir. 8. Sınıf düzeyinde ise “Anılar üzerinde konuştuktan sonra bir yazı yazma, Verilen konuyu tartıştıktan sonra deneme türünde bir metin yazma, “Sihirli Kelime: Merhaba” başlıklı bir hikâye yazma, hazırlık bölümünde derlenen türkü veya şarkılardan birine hikâye yazma” etkinliklerinin düzenlendiği görülmektedir.

5. MEB Yayınları 6, 7, 8. Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitaplarında Kullanılan Bir Metinden Hareketle Yeni Bir Metin Oluşturmaya Yönelik Etkinlikler

Tablo 5. Sınıf Düzeylerine Göre Düzenlenen Bir Metinden Hareketle Yeni Bir Metin Oluşturma Etkinlikleri

Bir Metinden Hareketle Yeni Bir Metin	Sınıf Düzeyi/Etkinlik		
	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf
Okuma metninden hareketle bir şiir yazma	Okuma metninden hareketle herhangi türde bir metin yazma	Metindeki bir sahneden hareketle reklam metni yazma	
-	Verilen paragraftan hareketle yeni bir metin yazma	Şiirdeki duygu ve düşünceleri geliştirerek farklı türde bir metin yazma	
-	İncelenen metinden hareketle istenen türde bir metin yazma	Okunan metni geliştirerek deneme yazma	
-	Okunan şiirden hareketle bir hikâye yazma	Verilen gazete haberinden hareketle farklı türde bir metin yazma	
-	Verilen şiirden hareketle başka türde bir metin yazma	Okunan metinden hareketle yeni bir metin yazma	

Tablo 5’te sınıf düzeylerine göre bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma yöntemine yönelik düzenlenen yazma etkinlikleri bulunmaktadır. Buna göre bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturmaya yönelik 6. Sınıf düzeyinde “Okuma metninden hareketle bir şiir yazma” etkinliği yer almaktadır. 7. Sınıf düzeyinde “Okuma metninden hareketle herhangi türde bir metin yazma, verilen paragraftan hareketle yeni bir metin yazma, incelenen metinden hareketle istenen türde bir metin yazma, okunan şiirden hareketle bir hikâye yazma, verilen şiirden hareketle başka türde bir metin yazma” etkinlikleri geliştirilmiştir. 8. Sınıf düzeyinde ise “Metindeki bir sahneden hareketle reklam metni yazma, Şiirdeki duygu ve düşünceleri geliştirerek farklı türde bir metin yazma, Okunan metni geliştirerek deneme yazma, Verilen gazete haberinden hareketle farklı türde bir metin yazma, Okunan metinden hareketle yeni bir metin yazma etkinliklerinin düzenlendiği görülmektedir.

6. MEB Yayınları 6, 7, 8. Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitaplarında Kullanılan Yaratıcı Yazmaya Yönelik Etkinlikler

Tablo 6. Sınıf Düzeylerine Göre Düzenlenen Yaratıcı Yazma Etkinlikleri

	Sınıf Düzeyi/Etkinlik		
	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf
Yaratıcı Yazma	Verilen kelimelerin çağrıştırdıklarından hareketle metin yazma	Verilen kelimelerin çağrıştırdıklarından hareketle bir hikâye yazma	Seçilen bir konunun çağrıştırdıklarından hareketle hikâye yazma
	Verilen şiiri günümüz koşullarına uydurarak yeniden yazma	Deniz kelimesinin çağrıştırdıklarından hareketle bir hikâye yazma	Batıl inançlarla ilgili kelimelerden hareketle hikâye yazma
	Verilen yer, şahıs, varlık listesini tamamlayarak masal yazma	-	Yardımsever insanın özelliklerinden hareketle bir hikâye yazma
	-	-	Verilen yer, şahıs kadrosu ve kahraman listesinden seçerek masal yazma

Tablo 6’da sınıf düzeylerine göre yaratıcı yazma yöntemine yönelik düzenlenen yazma etkinlikleri bulunmaktadır. Buna göre yaratıcı yazmaya yönelik 6. Sınıf düzeyinde “Verilen kelimelerin çağrıştırdıklarından hareketle metin yazma, verilen şiiri günümüz koşullarına uydurarak yeniden yazma, verilen yer, şahıs, varlık listesini tamamlayarak masal yazma” etkinlikleri yer almaktadır. 7. Sınıf düzeyinde “Verilen kelimelerin çağrıştırdıklarından hareketle bir hikâye yazma, deniz kelimesinin çağrıştırdıklarından hareketle bir hikâye yazma” etkinlikleri geliştirilmiştir. 8. Sınıf düzeyinde ise “Seçilen bir konunun çağrıştırdıklarından hareketle hikâye yazma, batıl inançlarla ilgili kelimelerden hareketle hikâye yazma, yardımsever insanın özelliklerinden hareketle bir hikâye yazma, verilen yer,

şahıs kadrosu ve kahraman listesinden seçerek masal yazma” etkinliklerinin düzenlendiği görülmektedir.

7. MEB Yayınları 6, 7, 8. Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitaplarında Kullanılan Metin Tamamlamaya Yönelik Etkinlikler

Tablo 7. Sınıf Düzeylerine Göre Düzenlenen Metin Tamamlama Etkinlikleri

	Sınıf Düzeyi/Etkinlik		
	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf
Metin Tamamlama	Giriş ve sonuç bölümleri verilen masalı tamamlama	Giriş bölümü verilen metni tamamlama	Verilen bilgileri kullanarak Mevlana'nın biyografisini tamamlama
	Giriş bölümü verilen efsaneyi tamamlama	Giriş bölümü verilen hikâyeyi tamamlama	Giriş bölümü verilen metni tamamlama
	-	Giriş bölümü verilen masalı tamamlama	-

Tablo 7’de sınıf düzeylerine göre metin tamamlama yöntemine yönelik düzenlenen yazma etkinlikleri bulunmaktadır. Buna göre metin tamamlamaya yönelik 6. Sınıf düzeyinde “Giriş ve sonuç bölümleri verilen masalı tamamlama, giriş bölümü verilen efsaneyi tamamlama” etkinlikleri yer almaktadır. 7. Sınıf düzeyinde “Giriş bölümü verilen metni tamamlama, giriş bölümü verilen hikâyeyi tamamlama, giriş bölümü verilen masalı tamamlama” etkinlikleri geliştirilmiştir. 8. Sınıf düzeyinde ise “Verilen bilgileri kullanarak Mevlana'nın biyografisini tamamlama, giriş bölümü verilen metni tamamlama” etkinliklerinin düzenlendiği görülmektedir.

8. MEB Yayınları 6, 7, 8. Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitaplarında Kullanılan Kontrollü Yazmaya Yönelik Etkinlikler

Tablo 8. Sınıf Düzeylerine Göre Düzenlenen Kontrollü Yazma Etkinlikleri

	Sınıf Düzeyi/Etkinlik		
	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf
Kontrollü Yazma	Karışık halde verilen olayları sıraya koyarak yazma	Tahtaya yazılan paragraftaki düşünceden hareketle bir metin yazma	Okuma metnini diyaloga dönüştürme
	Yapılması istenen bir araştırmanın sonuçlarını yazıya geçirme	-	Sorulara verilen cevaplardan hareketle bir metin yazma
	Verilen cümleleri anlamlı bir bütün olacak şekilde sıraya koyma	-	-
	Metnin anahtar kelimelerinden hareketle bir metin yazma	-	-

Tablo 8’de sınıf düzeylerine göre kontrollü yazma yöntemine yönelik düzenlenen yazma etkinlikleri bulunmaktadır. Buna göre kontrollü yazmaya yönelik 6. Sınıf düzeyinde “Karışık halde verilen olayları sıraya koyarak yazma, yapılması istenen bir araştırmanın sonuçlarını yazıya geçirme, verilen cümleleri anlamlı bir bütün olacak şekilde sıraya koyma, metnin anahtar kelimelerinden hareketle bir metin yazma” etkinlikleri yer almaktadır. 7. Sınıf düzeyinde “Tahtaya yazılan paragraftaki düşünceden hareketle bir metin yazma” etkinliği geliştirilmiştir. 8. Sınıf düzeyinde ise “Okuma metnini diyaloga dönüştürme, sorulara verilen cevaplardan hareketle bir metin yazma” etkinliklerinin düzenlendiği görülmektedir.

9. MEB Yayınları 6, 7, 8. Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitaplarında Kullanılan Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Yazmaya Yönelik Etkinlikler

Tablo 9. Sınıf Düzeylerine Göre Düzenlenen Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Yazma Etkinlikleri

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Yazma	Sınıf Düzeyi/Etkinlik		
	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf
Verilen kelimeleri kullanarak mektup yazma	Tahtaya yazılan kelimelerden hikâye oluşturma		Şiirin anahtar kelimeleriyle deneme yazma
Verilen kelimeleri kullanarak şiir yazma	-		Verilen kelimelerden hareketle bir metin oluşturma
-	-		Verilen kelimelerden hareketle şiir yazma

Tablo 9’da sınıf düzeylerine göre kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma yöntemine yönelik düzenlenen yazma etkinlikleri bulunmaktadır. Buna göre kelime ve kavram havuzundan seçerek yazmaya yönelik 6. Sınıf düzeyinde “Verilen kelimeleri kullanarak mektup yazma, verilen kelimeleri kullanarak şiir yazma” etkinlikleri yer almaktadır. 7. Sınıf düzeyinde “Tahtaya yazılan kelimelerden hikâye oluşturma” etkinliği geliştirilmiştir. 8. Sınıf düzeyinde ise “Şiirin anahtar kelimeleriyle deneme yazma, verilen kelimelerden hareketle bir metin oluşturma, verilen kelimelerden hareketle şiir yazma” etkinliklerinin düzenlendiği görülmektedir.

10. MEB Yayınları 6, 7, 8. Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitaplarında Kullanılan Duyulardan Hareket Ederek Yazmaya Yönelik Etkinlikler

Tablo 10. Sınıf Düzeylerine Göre Düzenlenen Duyulardan Hareket Ederek Yazma Etkinlikleri

Duyulardan Hareket Ederek Yazma	Sınıf Düzeyi/Etkinlik		
	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf
	Duyulardan hareketle şiir yazma	Sınıfa getirilen hayvan ve bitki resimlerinden hareketle hikâye yazma	Dinlenen müzik, okunan şiir ve incelenen görselin çağrıştırdıklarını yazma
	Müzik ve görsellerin uyandırdıklarıyla bir metin yazma	Verilen karikatürün hissettirdiklerini yazma	-
Verilen karikatürden hareketle bir yazı yazma	Verilen görselden hareketle bir hikâye yazma	-	

Tablo 10’da sınıf düzeylerine göre duyulardan hareket ederek yazma yöntemine yönelik düzenlenen yazma etkinlikleri bulunmaktadır. Buna göre duyulardan hareket ederek yazmaya yönelik 6. Sınıf düzeyinde “Duyulardan hareketle şiir yazma, müzik ve görsellerin uyandırdıklarıyla bir metin yazma, Verilen karikatürün hissettirdiklerini yazma, verilen karikatürden hareketle bir yazı yazma” etkinlikleri yer almaktadır. 7. Sınıf düzeyinde “Sınıfa getirilen hayvan ve bitki resimlerinden hareketle hikâye yazma, Verilen görselden hareketle bir hikâye yazma” etkinlikleri geliştirilmiştir. 8. Sınıf düzeyinde ise “Dinlenen müzik, okunan şiir ve incelenen görselin çağrıştırdıklarını yazma” etkinliğinin düzenlendiği görülmektedir.

11. MEB Yayınları 6, 7, 8. Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitaplarında Kullanılan Bir Metni Kendi Kelimeleriyle Yeniden Oluşturmaya Yönelik Etkinlikler

Tablo 11. Sınıf Düzeylerine Göre Düzenlenen Bir Metni Kendi Kelimeleriyle Yeniden Oluşturma Etkinlikleri

Bir Metni Kendi Kelimeleriyle Yeniden Oluşturma	Sınıf Düzeyi/Etkinlik		
	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf
	Kendini yazarın yerine koyarak metni yeniden yazma	Kendini yazarın yerine koyarak yazma	Kendini yazarın yerine koyarak metni yeniden yazma
	-	Verilen bilgilerden hareketle o kişiye ait biyografi metni yazma	-
-	Kendini yazarın yerine koyarak metni yeniden yazma	-	

Tablo 11’de sınıf düzeylerine göre bir metni kendi kelimeleriyle yeniden oluşturma yöntemine yönelik düzenlenen yazma etkinlikleri bulunmaktadır. Buna göre bir metni kendi kelimeleriyle yeniden oluşturmaya yönelik 6. Sınıf düzeyinde “Kendini yazarın yerine koyarak metni yeniden yazma” etkinliği yer almaktadır. 7. Sınıf düzeyinde “Kendini yazarın yerine koyarak yazma, verilen bilgilerden hareketle o kişiye ait biyografi metni yazma,

kendini yazarın yerine koyarak metni yeniden yazma” etkinlikleri geliştirilmiştir. 8. Sınıf düzeyinde ise “Kendini yazarın yerine koyarak metni yeniden yazma” etkinliğinin düzenlendiği görülmektedir.

12. MEB Yayınları 6, 7, 8. Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitaplarında Kullanılan Eleştirel Yazmaya Yönelik Etkinlikler

Tablo 12. Sınıf Düzeylerine Göre Düzenlenen Eleştirel Yazma Etkinlikleri

Eleştirel Yazma	Sınıf Düzeyi/Etkinlik		
	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf
Verilen konulardan herhangi birinde bir yazı yazma	-	Bir konu hakkındaki olumlu/olumsuz düşüncelerle bir yazı yazma	

Tablo 12’de sınıf düzeylerine göre eleştirel yazma yöntemine yönelik düzenlenen yazma etkinlikleri bulunmaktadır. Buna göre eleştirel yazmaya yönelik 6. Sınıf düzeyinde “Verilen konulardan herhangi birinde bir yazı yazma” etkinliği yer almaktadır. 7. Sınıf düzeyinde herhangi bir etkinlik geliştirilmemiştir. 8. Sınıf düzeyinde ise “Bir konu hakkındaki olumlu/olumsuz düşüncelerle bir yazı yazma” etkinliğinin düzenlendiği görülmektedir.

13. MEB Yayınları 6, 7, 8. Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitaplarında Kullanılan Not Almaya Yönelik Etkinlikler

Tablo 13. Sınıf Düzeylerine Göre Düzenlenen Not Alma Etkinlikleri

Not Alma	Sınıf Düzeyi/Etkinlik		
	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf
Okuma metninden notlar alma	-	-	

Tablo 13’te sınıf düzeylerine göre not alma yöntemine yönelik düzenlenen yazma etkinlikleri bulunmaktadır. Buna göre not almaya yönelik 6. Sınıf düzeyinde “Okuma metninden notlar alma” etkinliği yer almaktadır. 7. ve 8. Sınıf düzeylerinde ise not almaya yönelik herhangi bir etkinlik geliştirilmemiştir.

14. MEB Yayınları 6, 7, 8. Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitaplarında Kullanılan Boşluk Doldurmaya Yönelik Etkinlikler

Tablo 14. Sınıf Düzeylerine Göre Düzenlenen Boşluk Doldurma Etkinlikleri

Boşluk Doldurma	Sınıf Düzeyi/Etkinlik		
	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf
Verilen diyalogdaki boşlukları doldurma	-	-	-

Tablo 14’te sınıf düzeylerine göre boşluk doldurma yöntemine yönelik düzenlenen yazma etkinlikleri bulunmaktadır. Buna göre boşluk doldurmaya yönelik 6. Sınıf düzeyinde “Verilen diyalogdaki boşlukları doldurma” etkinliği yer almaktadır. 7. ve 8. Sınıf düzeylerinde ise boşluk doldurmaya yönelik herhangi bir etkinlik geliştirilmemiştir.

15. MEB Yayınları 6, 7, 8. Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitaplarında Kullanılan Grup Olarak Yazmaya Yönelik Etkinlikler

Tablo 15. Sınıf Düzeylerine Göre Düzenlenen Grup Olarak Yazma Etkinlikleri

Grup Olarak Yazma	Sınıf Düzeyi/Etkinlik		
	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf
Gruplar halinde piyes yazma	-	-	-

Tablo 15’te sınıf düzeylerine göre grup olarak yazma yöntemine yönelik düzenlenen yazma etkinlikleri bulunmaktadır. Buna göre grup olarak yazmaya yönelik 6. Sınıf düzeyinde “Gruplar halinde piyes yazma” etkinliği yer almaktadır. 7. ve 8. Sınıf düzeylerinde ise grup olarak yazmaya yönelik herhangi bir etkinlik geliştirilmemiştir.

16. MEB Yayınları 6, 7, 8. Sınıf Düzeylerine Göre Yazma Yöntemlerinin Kullanım Sıklıkları

Tablo 16. 6-8. Sınıf Düzeylerine Göre Yazma Yöntemlerinin Dağılımı

Yöntem	Sınıf Düzeyi			Yöntem	Sınıf Düzeyi		
	6	7	8		6	7	8
Kontrollü Yazma	4	1	2	Bir Metni Kendi Kelimeleriyle...	1	3	2
Kelime ve Kavram Havuzu...	2	1	3	Not Alma	1	-	-

Bir Metinden Hareketle Yeni...	1	5	5	Boşluk Doldurma	1	-	-
Özet Çıkarma Yöntemi	1	-	1	Serbest Yazma	-	-	-
Güdümlü Yazma	6	6	4	Tahminde Bulunma	-	-	-
Yaratıcı Yazma	3	2	4	Grup Olarak Yazma	-	1	-
Metin Tamamlama	2	3	2	Eleştirel Yazma	1	-	1
Duyulardan Hareketle Yazma	2	3	1				

Tablo 16’da sınıf düzeylerine göre kullanılan yazma yöntemlerine yer verilmiştir. Buna göre 6. Sınıf düzeyinde en fazla güdümlü yazma (f=6) kullanılmaktadır. Bunu sırasıyla kontrollü yazma (f=4), yaratıcı yazma (f=3), kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma (f=2), metin tamamlama (f=2), duyulardan hareketle yazma (f=2), bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma (f=1), özet çıkarma (f=1), bir metni kendi kelimeleriyle yeniden oluşturma (f=1), not alma (f=1), boşluk doldurma (f=1) ve eleştirel yazma izlemektedir.

7. sınıf düzeyinde en fazla kullanılan yazma yöntemi güdümlü yazmadır (f=6). Güdümlü yazmayı sırasıyla bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma (f=5), metin tamamlama (f=3), duyulardan hareketle yazma (f=3), bir metni kendi kelimeleriyle yeniden oluşturma (f=3), yaratıcı yazma (f=2), kontrollü yazma (f=1), kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma (f=1), grup olarak yazma (f=1) izlemektedir.

8. sınıf düzeyinde en fazla kullanılan yazma yöntemi bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturmadır (f=5). Bunu sırasıyla güdümlü yazma (f=4), yaratıcı yazma (f=4), kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma (f=3), kontrollü yazma (f=2), metin tamamlama (f=2), bir metni kendi kelimeleriyle yeniden oluşturma (f=2), özet çıkarma (f=1), duyulardan hareketle yazma (f=1) ve eleştirel yazma (f=1) izlemektedir.

Tartışma ve Sonuç

İlköğretim 6-8. Sınıflar Türkçe öğretmen kılavuz kitaplarındaki yazma yöntemlerinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmadan elde edilen veriler doğrultusunda bazı yorumlara ulaşmak mümkündür. Öncelikle öğretmen kılavuz kitaplarında yazma yöntemlerinin çok büyük bir çoğunluğuna yer verilmesi olumlu bir sonuç olarak düşünülebilir. Bu anlamda bakıldığında 6-8. Sınıf düzeylerinin hiçbirinde yer almayan yazma yöntemleri serbest yazma ve tahminde bulunmadır. Bunların dışında kalan yazma yöntemleri

büyük çoğunlukla her üç sınıf düzeyinde kullanılmakta; en azından bir sınıf düzeyinde yer almaktadır. Örneğin 6. Sınıf düzeyinde sadece “Grup Olarak Yazma”; 7. Sınıf düzeyinde “Özet Çıkarma”, “Not Alma”, “Boşluk Doldurma” ve “Eleştirel Yazma”; 8. Sınıf düzeyinde “Not Alma”, “Boşluk Doldurma” ve “Eleştirel Yazma” yöntemleri kullanılmamıştır. Yazma yöntemlerinin birçoğunun kullanılması sayesinde öğrenciler Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda belirtilen yazma yöntemlerinin hemen hepsine yönelik etkinlikler yapmış olurlar. Bu durum öğretmenin, öğrencilerin hangilerinin hangi yazma yöntemlerine daha fazla ilgi duyduklarını gözlemlene imkânı bulmasını sağlar. Ayrıca öğretmen, öğrencilerini başarılı oldukları yazma yöntemlerinde metinler üretmeye yönlendirebilir. Bu bakımdan kitaplarda yazma yöntemlerinin mümkün olduğunca çeşitlilik gözetilerek kullanılması ve bunlara yönelik etkinlikler gerçekleştirilmesi yerinde bir davranış olur. Bu genel değerlendirmeden sonra yapılacak yorumlar araştırmanın alt amaçlarına göre şekillendirilecektir.

a. Araştırmanın Birinci Alt Amacına Yönelik Tartışma ve Sonuç

Araştırmanın birinci alt amacı, Türkçe öğretmen kılavuz kitaplarındaki yazma yöntemleri ile metin türleri arasında bir bağlantı bulunup bulunmadığına yöneliktir. Bu açıdan bakıldığında 6. Sınıf düzeyinde ilk olarak hikâye türündeki metinler dikkat çekmektedir. Bu türdeki metinlere yönelik olarak güdümlü yazma ve kontrollü yazmaya ağırlık verilmiştir. Bu yöntemlerin her ikisi de daha çok bilgilendirici metin türleri için kullanmaya elverişlidir. Hikâye gibi olaya dayalı, kurmaca özelliği bulunan bir edebi tür için yaratıcı yazma etkinlikleri daha uygundur. Buna rağmen hikâye türündeki metinlerde yaratıcı yazma yöntemine yer verilmemesi ilgi çekicidir. Bunun sebeplerinden biri ilgili sınıf düzeyi olabilir. Çünkü sınıfta konuşulan, öğretmen ve öğrenciler arasında tartışılan konuların bir karara varduktan sonra yazıya geçirilmesini öngören güdümlü yazma ile kontrollü yazma yöntemlerinin bu özelliği öğrenciler için bir kolaylık sağlamaktadır. Oysa herkesten farklı, özgün ve orijinal düşüncelerle hayallerin harekete geçirilmesini ve bunların düzgün bir şekilde yazıya aktarılmasını gerektiren yaratıcı yazma yönteminin uygulanması, bu sınıf düzeyi için biraz güç olabilir. Güdümlü yazma yöntemine ilişkin bir önemli nokta da aynı türden birden fazla sayıda kullanılan metinlerin hemen hepsinde bu yöntemin kullanılmış olmasıdır. Yukarıda sınıf düzeyine bağlı olarak gösterilen neden, bu nokta için de geçerli olabilir. 6. sınıf düzeyinde ayrıca görme, gezme gibi duylara hitap eden gezi yazısı türünde duylardan hareketle yazma; kurmaca olma özelliği taşıyan masal metninde yaratıcı yazma; genellikle bilgi içerikli olan haberde güdümlü yazma ve olay ağırlıklı olan efsane ile fabl

metinlerinde metin tamamlama yönteminin kullanılması, metin türleri ile yazma yöntemi arasındaki paralelliğin bir göstergesidir.

Türkçe öğretmen kılavuz kitaplarındaki yazma yöntemleri ile metin türleri arasındaki bağlantıya 7. Sınıf düzeyi açısından bakıldığında hikâye, deneme, şiir ve söyleşi gibi türler ön plana çıkmaktadır. Hikâye türündeki metinlerde “bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma ve bir metni kendi kelimeleriyle yeniden oluşturma” çalışmaları üzerinde durulmaktadır. Yazma becerisinin geliştirilmesinde ilk adım özentisi ve taklittir. Bu nedenle gerek içerik gerek de dil ve anlatım açısından düzeye uygun metinlerden hareketle yeni bir metin yazmaya çalışmak ve metinleri kendi kelimeleriyle yeniden yazma alıştırmaları yapmak kişisel üslubun oluşması açısından yararlı etkinliklerdir. Hikâye metinlerinin de bu yönde taklit edilmesine yönelik çalışmalar, yazma becerisinin geliştirilmesine yönelik olumlu birer adımdır. Aynı sınıf düzeyinde deneme ve söyleşi metinlerinde kontrollü yazma ve güdümlü yazma yöntemleri ön plandadır. Olaya dayalı olmayan metinler için daha uygun olan bu yöntemlerin deneme metinlerine yönelik kullanılması olumludur. Ayrıca kurmaca özellik gösteren şiir türündeki metinlerde bu özelliğe uygun olan yaratıcı yazma yönteminin kullanılması da olumlu bir davranıştır.

8. Sınıf düzeyinde, hikâye türündeki metinlerde yaratıcı yazma yöntemine; şiir türündeki metinlerde ise kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma yöntemine ağırlık verildiği görülmektedir.

Araştırmanın Türkçe öğretmen kılavuz kitaplarındaki yazma yöntemleri ile metin türleri arasında bir bağlantı bulunup bulunmadığına yönelik birinci alt amacı doğrultusunda ulaşılabilecek bazı genel sonuçlar bulunmaktadır. Buna göre her üç sınıf düzeyinde de belirli yazma yöntemlerinin belirli metin türlerine yönelik kullanımı söz konusu değildir. Örneğin hikâye türündeki metinlerde güdümlü yazma, kontrollü yazma gibi yöntemler kullanılabildiği gibi yaratıcı yazma, bir metni kendi kelimeleriyle yeniden yazma gibi yöntemlere de yer verilebilmektedir. Yine şiir türündeki metinlerde yaratıcı yazma yönteminin yanı sıra kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma yöntemine de yer verildiği görülmektedir. Bununla birlikte genel olarak metinlerin, türlerine ilişkin özellikleri ile yazma yöntemleri arasında bir uyumun gözetildiği de bir gerçektir. Hikâye ile yaratıcı yazma, söyleşi ile güdümlü yazma, deneme ile kontrollü yazma, gezi yazısı ile duyulardan hareketle yazma gibi.

b. Araştırmanın İkinci Alt Amacına Yönelik Tartışma ve Sonuç

Araştırmanın ikinci alt amacı, Türkçe öğretmen kılavuz kitaplarındaki yazma yöntemleri ile bu yöntemlere yönelik geliştirilen yazma etkinlikleri arasında bir bağlantının olup olmadığına ilişkindir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre genel olarak yazma yöntemleri ile bu yöntemlere yönelik geliştirilen etkinlikler arasında bir uyumun bulunduğu; geliştirilen etkinliklerin, yöntemleri öğrencilere tanıtmaya ve verimli uygulamalar yaptırmaya noktasında yararlı olduğu görülmektedir.

Öğretmen kılavuz kitaplarında en fazla kullanılan yöntemlerden olan güdümlü yazmaya bu açıdan bakıldığında etkinliklerle yazma yöntemi arasında bir bağlantının bulunduğu göze çarpar. Buna göre güdümlü yazma yöntemine yönelik geliştirilen etkinlikler genellikle sınıf içinde konuşulup tartışıldıktan sonra gerçekleştirilebilecek etkinliklerdir. Bu durum öğrencilerin asgari bir art alan bilgisine sahip olduktan sonra yazmaya başlamaları açısından önemli ve yararlıdır. Böylece yazı yazmaları istenen konu hakkında ön bilgiye sahip olan öğrenciler yazma aşamalarında çok fazla sıkıntı yaşamayacaklardır. “Verilen sorulara cevap olabilecek bir deneme yazısı yazma, verilen örnekten hareketle dilekçe yazma, gezilen bir yerin tanıtımını verilen soruları cevaplayarak yazma, verilen sorulardan hareketle metin yazma, yapılan araştırmanın sonuçlarını yazma, üzerinde konuşulan metinden hareketle bir metin yazma, verilen konuyu tartıştıktan sonra deneme türünde bir metin yazma” bu etkinliklerden bazılarıdır.

Bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma yöntemi ile bu yönetime yönelik geliştirilen etkinlikler arasında da bir uyum vardır. “Okuma metninden hareketle bir şiir yazma, verilen paragraftan hareketle yeni bir metin yazma, metindeki bir sahneden hareketle reklam metni yazma, verilen gazete haberinden hareketle farklı türde bir metin yazma” gibi etkinlikler yoluyla öğrenciler, bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma yöntemine uygun etkinlikler gerçekleştirebilirler.

Yaratıcı yazma yöntemine yönelik geliştirilen etkinlikler yoluyla genellikle öğrencilerin hikâye türünde metin yazmalarına ağırlık verilmektedir. Bu açıdan yazma yöntemi ile etkinlikler arasında bir uyumun olduğu söylenebilir ancak yaratıcı yazma yönteminin rahatlıkla kullanılabileceği şiir, masal, efsane gibi metinlerin de geliştirilen etkinliklere konu olması gerektiği düşünülebilir.

Bunların dışında metin tamamlama, kontrollü yazma, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma, duyulardan hareketle yazma, bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma,

eleştirel yazma, not alma, boşluk doldurma ve grup olarak yazma yöntemleri ile bu yöntemlere yönelik geliştirilen etkinlikler arasında bir uyumun bulunduğu görülmektedir. Öğrencilerin bu yöntemler ve etkinliklerle karşılaştırılması yöntemlerin nasıl uygulanması gerektiği konusunda deneyim kazanmaları açısından olumlu bir uygulamadır.

c. Araştırmanın Üçüncü Alt Amacına Yönelik Tartışma ve Sonuç

Araştırmanın üçüncü alt amacı, Türkçe öğretmen kılavuz kitaplarındaki yazma yöntemleri ile sınıf düzeyleri arasında bir bağlantının bulunup bulunmadığıyla ilgilidir. Bütün sınıf düzeyleri açısından bakıldığında toplamda en fazla güdümlü yazma (f=16) yöntemi kullanılmıştır. Güdümlü yazma yöntemi her üç sınıf düzeyinde de yüksek bir kullanım frekansına sahiptir. Bunun en önemli nedeni yukarıda da söylendiği gibi öğrencilerin konuları, sınıf içinde konuşulup tartışıldıktan sonra yazmaya başlamalarıdır. Böylece yazma konusu hakkında bir ön bilgiye sahip olan öğrencilerin yazma aşamalarında sıkıntı çekmelerinin önüne geçilebilir. En fazla kullanılan yöntemler olarak güdümlü yazmayı bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma (f=11); yaratıcı yazma (f=9) ve metin tamamlama (f=7) izlemektedir. Bu üç yöntemin de odak noktasında öğrencilerin hayallerini, düşüncelerini, yaratıcılıklarını örnek metinlerden almış oldukları ipuçlarını da kullanarak yazıya aktarmaları ve şahsi üsluplarını oluşturmaları gibi özellikler bulunmaktadır. Bu açıdan üç sınıf düzeyinde bu yöntemlerin yoğun olarak kullanılması olumlu bir durumdur. Bütün sınıf düzeylerine göre en az kullanılan yazma yöntemleri ise not alma (f=1); boşluk doldurma (f=1); grup olarak yazma (f=1) olmuştur. Bunlardan boşluk doldurmanın az kullanılması, bu yönteme benzeyen ve ondan daha sık olarak kullanılan metin tamamlama yöntemiyle telafi edilebilir. Ancak grupta yazma yöntemine daha fazla yer verilmesi gerektiği açıktır. Çünkü grupta yazma yöntemiyle öğrenciler arasında etkileşim ve iletişim kanalları açık olacak, empatik düşünme becerisi gelişecektir. Bütün sınıf düzeylerinde hiç kullanılmayan yazma yöntemleri ise tahminde bulunma ve serbest yazma olmuştur. Diğer yazma yöntemlerinin belirli oranlarda kullanıldığı öğretmen kılavuz kitabında tahminde bulunma ve serbest yazmaya da yer verilmesi gerekmektedir.

Sınıf düzeylerine ayrı ayrı bakıldığında da bazı yorumlar yapmak mümkündür. Örneğin 6. Sınıf düzeyinde en fazla kontrollü yazma ve güdümlü yazma yöntemlerinin kullanıldığı dikkati çekmektedir. Somut işlemler döneminden soyut işlemler dönemine geçiş aşamasında bulunan bu sınıf öğrencileri yazmak için dışarıdan birinin yardımına ihtiyaç

duymaktadır. Bu yardım, yazılacak konunun bütün öğrencilerle birlikte tartışıldıktan, sorular sorulara beraberce cevap bulduktan sonra yazmaya başlama olarak kendini göstermektedir. Bu nedenle diğer sınıflara göre daha küçük yaşta olan 6. Sınıf düzeyinde öğretmenin yönlendirmesine uygun olan kontrollü ve güdümlü yazmaya sıklıkla yer verilmesi çocukların gelişimi açısından da uygun ve önemli bir durumdur.

7. Sınıf düzeyinde ise en fazla güdümlü yazma ve bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma yöntemlerine yer verilmiştir. Bu durum, öğrencilerin bir yandan öğretmenin yönlendirmesiyle yazmaya devam ederken bir yandan da yazmada şahsi üsluplarının oluşması için etkinlikler yapıldığı şeklinde yorumlanabilir. Çünkü bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma çalışmaları, öğrencilerin başta örnek metinleri taklit etmeleri ve gittikçe özgün metinler ortaya koymalarını sağlamak amacıyla yapılmaktadır.

8. sınıf düzeyinde ise bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma, güdümlü yazma ve yaratıcı yazma yöntemlerine ağırlık verilmektedir. Buna göre 8. Sınıf düzeyinde öncelikle öğrencilerin kendi yazma üsluplarını oluşturmalarına önem verilmektedir. Bunun yanında öğrencilerin birbirleri ve öğretmenleriyle etkileşim içinde yazmaları (güdümlü yazma) ve yaratıcı düşüncelerini harekete geçirmeleri (yaratıcı yazma) de sağlanmaya çalışılmaktadır.

Sonuç olarak araştırmaya konu olan öğretmen kılavuz kitaplarında yazma yöntemleri birkaç noktada eksiklikler olmasına rağmen dengeli ve etkili bir şekilde yer almaktadır. Bu kitaplarda 2005 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan yazma yöntemlerinin ikisi dışında hepsi kullanılmakta ve bu yöntemlerle metin türleri arasında bir uyum görülmektedir. Ayrıca yazma yöntemleri ile bu yöntemlere yönelik geliştirilen yazma etkinlikleri arasında mantıklı bağlar bulunmaktadır. Sınıf düzeyleri açısından bakıldığında ise yazma yöntemleri, öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun bir diziliş göstermektedir. Kitapların gözden geçirilerek yapılacağı yeni baskılarında, bu araştırmada kullanılmadığı ortaya çıkan yazma yöntemlerine yer verilmesi, yazma yöntemlerinin her sınıf düzeyinde belli ağırlıklarda kullanılmasına özen gösterilmesi yararlı olacaktır.

Kaynakça

Çınar, O., Teyfur, E. ve Teyfur M. (2006). İlköğretim okulu öğretmen ve yöneticilerinin yapılandırmacı eğitim yaklaşımı ve programı hakkındaki görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 7(11), 47-64.

Temizkan, M. (2013). İlköğretim 6-8. Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitaplarındaki Yazma Yöntemleri Üzerine Bir İnceleme (MEB. Yayınları Örneği). *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 2(5), 95-124.

Karatay, H. (2011). 4+1 planlı yazma ve değerlendirme modelinin öğretmen adaylarının yazılı anlatım tutumlarını ve yazma becerilerini geliştirmeye etkisi. *Turkish Studies*. 6 (3), 1029-1047.

Eyüp, B. (2008). *İlköğretim ikinci kademe 1981 ile 2005 Türkçe programlarının karşılaştırılmalı olarak incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

MEB. (2005). Türkçe Dersi (6-8. Sınıflar) Öğretim Programı. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları. Ankara.

MEB. *İlköğretim 6 Türkçe öğretmen kılavuz kitabı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

MEB. *İlköğretim 7 Türkçe öğretmen kılavuz kitabı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

MEB. *İlköğretim 8 Türkçe öğretmen kılavuz kitabı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Rummel, J. S. (1968). *In Introduction To Research Procedures in Education*. Harper and Row.